

Hakkarin ulkoliikunta-alueen selvitystyö, pulkkamäen sijoitusvaihtoehtojen uudelleen tarkastelu

Yhdyskuntalautakunta 12.04.2022 § 56

Vuoden 2022 talousarviosuunnitelmaan on kirjattu, että ”Hakkarin liikunta-alueen kokonaisuuden kehittäminen käynnistyy suunnittelulla toimijoita osallistaen vuonna 2022. Tekojääräadan saamisesta Hakkariin on tehty valtuustoaloite, mitä tarkastellaan kokonaissuunnittelun yhteydessä. Kokonaisuuteen kuuluvien hankkeiden toteutus jakautuu usealle vuodelle, joille haetaan liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusta.”

Vuoden 2022 talousarviosuunnitelman hyväksymisen yhteydessä 24.11.2022 kunnanvaltuusto esitti lisäksi, että ”liikuntapaikkarakentamisessa toteutetaan selvitys ja suunnitelma Hakkarin alueen nopeasta hyödyntämisestä yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Liikuntaolosuhteiden parantaminen erityisesti nykyisen hiekkakentän osalta kesä- ja talviliikunnan osalta toteutetaan suunnitelman mukaisesti niin, että kenttä voisi olla käytössä viimeistään syyslukukaudella 2022. Hankkeen toteuttamiseen haetaan lisätalousarviossa tarvittava määräraha.”

Hakkarin liikunta-alueen kokonaisuuden kehittäminen - investointihankkeelle on varattu 20 000 euroa investointimäärärahaa vuodelle 2022, mikä käsittää selvitystyön. Selvitystyön käynnistämiseksi on myönnetty lupa 20.1.2022 yhdyskuntalautakunnan kokouksessa. Selvitystyön toteuttajaksi on valittu Ramboll Finland Oy KuHa Oy:n puitesopimuksen kautta.

Selvitystyö

Selvitystyön lähtökohtana oli selvittää eri liikuntapaikkojen toteutus- ja sijoitusvaihtoehdot sekä vaihtoehtojen investointi- ja käyttökustannukset. Hakkarin alueelle on toivottu useiden eri liikuntalajien sijoitusta ja olemassa olevien liikuntapaikkojen perusparannusta. Selvitystyössä tuli tarkastella erityisesti tekojääräadan, jalkapallotekonurmikentän ja pulkkamäen sijoitusta Hakkariin sekä huomioida tenniskenttien peruskorjaustarve. Selvitystyössä tuli huomioida alueella jo toimivien liikuntapaikkojen toimintaedellytykset. Selvitystyön sijoitusvaihtoehdot rajoittuvan kunnan omistamille maa-alueille, huomioiden nykyiset kaavamääräykset.

Hakkarin alueen selvitystyö toteutettiin alkuvuoden 2022 aikana. Selvitystyön yhteydessä pidettiin projektiryhmän kesken katselmuskäynti Hakkarissa 8.3.2022. Katselmuksella tutustuttiin Hakkarin alueeseen sekä Lempäälän jäähalliin, samalla kuultiin jäähalliyhtiön toimitusjohtajaa mahdollisuudesta käyttää hallin kylmäenergian tekojäähdytyksessä. Tämänhetkiset kylmäteknikan säädöt eivät nykyisellään riitä jäädyttämään hallien lisäksi ulkona olevaa tekojäärataa.

Jäähallien kylmäteknikka on käyttöikänsä lopussa. Lempäälän Lämpö Oy:lla on suunnittelemassa uusia jäähallin kylmäteknikkalaitteisto tulevan kolmen vuoden kuluessa. Kylmäteknikan omistaa Lempäälän lämpö Oy, joka myy kylmäenergian jäähalliyhtiölle, vastaavasti kunta tulisi ostamaan tekojääräadan tarvitseman energian.

Samalla tarkastuskäynnillä keskusteltiin mahdollisuuksista hyödyntää jäähallin puku- ja toimitiloja. Näihin ei nykyisillään ole mahdollisuutta, koska

jäähalli toimii ympärivuotisesti ja vaatii omaan toimintaansa puku- ja toimitilat. Pukutilojen rakentamisessa kannattaa kuitenkin hyödyntää hallin olemassa olevia liittymiä ja rakentaa pukutilat jäähallin yhteyteen. Jäänhoitokoneiston säilyttämiseen tai huoltamiseen ei voida hyödyntää jäähallin tiloja, sillä hallissa ei ole huoltokoneelle tarvittavia tiloja. Samaa jäänhoitokoneetta ei voida käyttää sisä- että ulkokäytössä. Jäähallin nykyinen jääkone ei ole tarkoitettu ulkokäyttöön, eikä sen akkujen teho riitä kaikkien kenttien huoltoon. Mikäli jäänhoitokone olisi molemmille kentille sopiva, niin samalla terällä ei voida ajaa sisä- ja ulkojäitä.

Kuuleminen

Hakkarin alueen seuratoimijoille sekä luottamushenkilöille järjestettiin kuulemistilaisuus 16.3.2022, tilaisuus järjestettiin Erätauko-säätiön keskustelumenetelmää hyödyntäen. Tilaisuuden alustukseksi Ramboll Finland Oy esitti erilaisia vaihtoehtoja alueen kehittämiseksi. Esiityksen jälkeen osallistujat keskustelivat eri vaihtoehtoista, huomioiden eri lajien toiveet ja tarpeet. Kuulemis- ja keskustelutilaisuuteen osallistui 13 henkilöä, edustaen kymmentä eri tahoja (seuroja ja lautakuntia). Kuulemistilaisuudesta kirjattiin muistio, jota hyödynnetään työn valmistelussa.

Selvitystyön vaihtoehdot ja kustannukset

Selvitystyön aikana vertailtiin eri toteutusvaihtoehtoja ja niiden kustannuksia. Selvitystyön tuloksena voidaan todeta, että toteutuskelpoisin ja mahdollisimman monia lajeja palveleva vaihtoehto on rakentaa jäähallin vieressä olevalle hiekkakentälle tekonurmi (vaihtoehto 3, ilmoitettu myöhemmin) ja sijoittaa tekojää nykyisten tenniskenttien päälle (vaihtoehto 1, ilmoitettu myöhemmin). Näin hiekkakenttä saadaan ympärivuotiseen käyttöön ja samalla parannetaan jalkapallo-olosuhteita, mikä keventää Hakkarin luonnon nurmikentän käyttöastetta. Tekonurmi parantaa koulun liikuntamahdollisuuksia ja houkuttelee nuoria liikkumaan enemmän myös vapaa-ajalla. Tekonurmi pinnoitetaan ympäristöystävällisellä materiaalilla, mikä on kumirouhetta tiiviimpää ja sitoo kylmää paremmin, sen vuoksi kenttä on myös helpompi jäädyttää. Tekonurmipinnoite ei heikentäisi alueen talviurheiluosuhteita, alue olisi siis edelleen mahdollista jäädyttää luistelukäyttöön, sääolosuhteiden salliessa, myös ladut on mahdollista tehdä sen päältä nykyisen latumallin mukaisesti.

Hakkarin tenniskenttien pinnoite on tullut käyttöikänsä määränpäähen ja vaatisi pikaista kunnostusta. Tekojääradan myötä myös tenniskenttäalue saadaan ympärivuotiseen käyttöön. Kesällä kentällä voidaan pelata tennistä kahdella kentällä ja yhdestä kentästä voidaan tehdä monitoimialusta. Monitoimialusta mahdollistaa eri lajien harrastamisen, esimerkiksi sählyn ja rullakiekon. Kentän vierestä löytyy myös huoltorakennus, jossa on puku- ja sosiaalitilat sekä lämmin tila jäänhoitokoneistolle. Tekojää tarvitsee erillisen jäähdytyskontin, joka voidaan sijoittaa huoltorakennuksen viereen.

Tekojään jäänhoidosta saadaan lunta, jota voidaan käyttää hiihtolajien tekoon urheilukentän juoksuradoilla. Näin ollen myös kentän katsomoa voidaan käyttää hiihtolajien stadionina ja lähtöpaikkana, jo ennen luonnonlumia.

Paras pinnoite tekojääkentän pohjaksi olisi hiekkatekonurmi, jalkapallo vuorostaan edellyttää kumirouhepinnoitetta, minkä jäädyttäminen edellyttäisi paljon enemmän vettä ja energiaa. Tekojäätä ei kannata rakentaa nykyisen hiekkakentän päälle, koska sillä heikennetään muiden

lajien harrastustoimintoja, eikä saada alueen kapasiteettia maksimikäyttöön. Ehdotetuilla vaihtoehdoilla (1 ja 3) mahdollistetaan jalkapallon tai muiden lajien maksimipituinen kausi tekonurmikentällä sekä luistelukausi, kun kentät tehdään eri kohtiin, eikä niin että tekonurmea jäädytettäisiin tekojäradaksi talvella.

Pelkälle hiekkakentälle jäädytysputkistoa ei kannata rakentaa, on suositeltavaa, että putkiston suojaksi rakennetaan jokin pinnoite. Jollei putkiston päällä ei ole suojaa, saattavat ne mennä rikki jäädytyskauden ulkopuolella.

Vaihtoehdot:

- 1) Tekojää toteutetaan nykyisten tenniskenttien kohdalle sekä tenniskenttien saneeraus
 - investointi 465 000 € (tekojään toteuttamisen osuus 275 000 €)
 - traktorivetoinen jäänhoitokone 30 000 €
 - vuosittaiset käyttökulut 30 000 €
- 2) Tekojään toteuttaminen jäähallin viereiselle hiekkakentälle
 - investointi 425 000 €
 - traktorivetoinen jäänhoitokone 30 000 €
 - vuosittaiset käyttökulut 30 000 €
- 3) Tekonurmen toteutus hiekkakentälle (täysimittainen jalkapallokenttä)
 - 3a) investointi ilman lämmitysputkia 550 000 €
 - 3b) investointi lämmitysputkilla 900 000 €
 - vuosittaiset käyttökulut 10 000 €
- 4) Tekojään ja tekonurmen toteutus hiekkakentälle
 - investointi 845 000 € (n. kaukalon kokoinen tekojää)
 - traktorivetoinen jäänhoitokone 30 000 €
 - vuosittaiset käyttökulut 40 000 €

Pulkkamäen rakentaminen jätetään toiminnallisesta syystä pois nykyisestä suunnitelmasta. Selvitystyön tuloksena esitetään, että pulkkamäkeä ei erillisenä paikkana rakenneta Hakkarin alueelle, sillä pulkkamäkeä ei voida toteuttaa turvallisesti ilman, että esimerkiksi hiihdon turvallisuus kärsii.

Esitys hankkeen etenemisestä

Tenniskenttien saneeraus (vaihtoehto 1) toteutetaan vuonna 2022 mahdollistaen tekojään rakentamisen ja myöhemmän ympärivuotisen käytön.

Jäähallin vieressä olevalle hiekkakentälle toteutetaan tekonurmikentän rakennekerrokset sisältäen lämmitysputkistot, siten että kenttää on mahdollista myöhemmin lämmittää jäähallin kylmän lauhdelämmöllä (vaihtoehto 3b). Työt pyritään toteuttamaan vuonna 2022, mutta keliolosuhteet huomioiden pinnoitteen asennus siirretään tarvittaessa vuodelle 2023.

Kohteeseen ei ole enää mahdollista hakea opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää liikuntapaikkojen rakentamisavusta vuodelle 2022. Euroopan jalkapalloliitto UEFA on myöntänyt Lempäälän kunnan Hakkarin jalkapallonurmihankkeelle 20.000 euron olosuhde- / rakentamisavustuksen. Avustuspäätös on vahvistettu UEFAn HatTrick-komitean kokouksessa 8.3.2022. Myönnettyä avustusta on mahdollista käyttää vain täysimittaisen jalkapallokentän rakentamiseen, edellyttäen että kenttä rakennetaan UEFA-kriteerien mukaisesti. Mikäli vaihtoehto 3 toteutetaan, voidaan HatTrick-avustus käyttää hankkeeseen.

Aluetta tullaan jatkossa kehittämään vaiheittain. Eri liikuntalajien vaatimukset ja muutokset tulee huomioida, myös uudet lajit ja vanhojen liikuntapaikkojen kunnostaminen tarvitsevat suunnitelmallisuutta. Alueen monipuolistuessa ja kasvaessa, myös pysäköintiä tulee kehittää ja mahdollistaa turvallinen liikkuminen alueella.

Investointien lisämääräraha

Toteutusesitysten (vaihtoehdot 1 ja 3b) investointien kustannusarvio on yhteensä 1.395 000 euroa (arvonlisäveroton). Talousarviosuunnitelman mukaisesti Hakkarin ulkoliikunta-alueiden kehitykselle on varattu vuosille 2022-2025 yhteensä 760 000 euroa investointimäärärahaa. Hankkeen lisämäärärahan tarve on 635 000 euroa esityksen mukaisella toteutuksella. Käyttötalouteen vaikuttavat lisämäärärahat huomioidaan seuraavan vuoden talousarviosuunnitelman yhteydessä.

Lisätietoja: liikuntapäällikkö Sari Juuti, p. 0400 633 241
rakennuttajainsinööri Keijo Rantala, p. 041 7303 754
rakennuttajapäällikkö Ulla Palo-oja, p. 050 3839 764

Esittelijä	Yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa
Päätösehdotus	<p>Yhdyskuntalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että Hakkarin ulkoalueen kokonaisuuden kehittäminen käynnistetään siten, että:</p> <ol style="list-style-type: none">1. tekojää toteutetaan nykyisten tenniskenttien kohdalle ja tenniskentät saneerataan2. hiekkakentälle toteutetaan täysimittaisen jalkapallokentän kokoinen tekonurmi lämmitysputkien kanssa. <p>Kohtien 1. ja 2. kustannusarvio on 1.395 000 euroa (arvonlisäveroton). Kyseisestä summasta hyväksyttävää investoinnin lisämäärärahaa on 635 000 euroa</p>
Päätös	<p>Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti, ja päätti esittää hankkeen käynnistämistä kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle päätösehdotuksen mukaisesti.</p> <p>Lisäksi yhdyskuntalautakunta päätti yksimielisesti, että pulkkamäen rakentaminen tuodaan osaksi Hakkarin ulkoalueen kokonaisuuden kehittämistä siten, että päätösesitys pulkkamäen rakentamisesta Hakkariin tuodaan lautakunnalle päätettäväksi syksyn 2022 aikana. Lautakunnan toive oli, että pulkkamäki saadaan toteutettua ensi laskukaudelle.</p> <p>Merkittiin pöytäkirjaan, että rakennuttajapäällikkö Ulla Palo-oja poistui kokouksesta pykälän käsittelyn jälkeen ajassa 19.03.</p>
Otteet	Osallisuusjaosto, sivistyslautakunta
Yhdyskuntalautakunta 16.11.2022 § 157 466/10.03.01.01/2022	

Pulkkamäen sijoitusvaihtoehtojen uudelleen tarkastelu

Pulkkamäen sijoittamista Hakkarin alueelle on tarkasteltu uudelleen lautakunnan pyynnöstä. Sijoitusvaihtoehdot ovat A: kuntoportaiden

viereen, vesitornilta katsottuna vasemman puoleisin mäki tai B: vesitornin mäen länsipuolella sijaitsevalle metsäalueelle rakennettava laskukouru. Pulkkamäen eri vaihtoehtoja on jo aiemmissa selvitysvaiheissa pohdittu yhdessä Leki ry:n hiihtojaoston sekä asukasyhdistyksen kanssa. Mäen sijoittelussa huomioitiin Turvallisuus- ja kemikaali virasto Tukesin ohjeet kuluttajaturvallisuusohjeet turvallisesta mäenlaskusta.

Vaihtoehto A: kuntoportaiden viereen

Kustannuksiltaan edullisempi vaihtoehto, arvio n. 30 000 euroa (arvonlisäveroton). Valmis laskureitti, mutta turvallisuuden parantamiseksi muokattava reunavalleja ja laskun alapäähän tuotava täytemaata. Lisäksi kaadettava muutama puu. Valaistus on valmiina ja kuntoportaita voidaan käyttää nousuun. Mäen huolto olisi mahdollista samalla kalustolla, kuin latuja huolletaan. Haasteena vaihtoehdossa A on, että reitti on tällä hetkellä merkitty laduksi, edellyttää latureittimuutoksia, jotta ladun yli ei mennä pulkkamäelle kuljettaessa.

Vaihtoehto B: kourumäki metsään

Vesitornin mäen länsipuoleiseen metsään sijoitettavaa pulkkamäkeä tarkasteltiin kouruvaihtoehdolla, missä pulkkamäki muotoillaan kourun malliin. Kouru auttaa laskijaa pysymään osoitetulla laskureitillä turvallisemmin, jolloin puita tarvitsisi kaataa vähemmän ja alueen luontoarvot ja liito-oravien yhteydet säilyisivät paremmin. Puiden kaadon ja maan muokkauksen lisäksi pulkkamäkeen ja nousureitille tulisi asentaa valaistus ja hakea lupa. Kustannuksiltaan vaihtoehto B on kalliimpi, kuin A, alustava arvio kustannuksista n. 80 000 euroa (arvonlisäveroton). Kourumäen periaatesuunnitelma ja tarkennettu kustannusarvio esitellään kokouksessa.

Hakkarin liikunta-alueen selvitystyöryhmä pitää vaihtoehtoa A toteutuskelpoisempänä ja edullisempänä sijoitusvaihtoehtona pulkkamäelle Hakkarin alueella. Hakkarin aluetta kehitetään vaiheittain investointimäärärahojen sallimissa rajoissa, tällä hetkellä on rakenteilla jalkapallotekonurmikenttä ja tekojäärata. Pulkkamäkeä ei esitetä toteutettavaksi kunnan investointina tässä kohtaa, mutta hanke voi toteutua esimerkiksi Sarapiston-Kuokkalan asukasyhdistyksen leader-hankkeena.

Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 7 §:n mukaan yhdyskuntalautakunta vastaa virkistysalueista ja ulkoalueista.

Lisätietoja: rakennuttajapäällikkö Ulla Palo-oja, p. 050 3839 764

Esittelijä

Yhdyskuntajohtaja

Päätösehdotus

1. Pulkkamäen mahdolliseksi sijoitusvaihtoehdoksi valitaan vaihtoehto A, kuntoportaiden viereen
2. Pulkkamäkeä ei toteuteta tässä vaiheessa kunnan investointimäärärahoista, mutta mikäli yhdistys haluaa hankkeen toteuttaa esimerkiksi Leader-hankkeena, kunta mahdollistaa sen.

Käsittely

Keskustelun jälkeen esittelijä yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa teki seuraavan muutetun päätösehdotuksen:

Yhdyskuntalautakunta päättää, että pulkkamäkeä ei toteuteta Hakkarin alueelle, koska sitä ei voida toteuttaa turvallisesti kustannustehokkaasti. Pulkkamäen paikkaa voidaan tarkastella tulevaisuudessa esimerkiksi Vuoreksen maankaatopaikan alueelle.

Päätös	<p>Yhdyskuntalautakunta hyväksyi esittelijän kokouksessa tekemän muutetun päätösehdotuksen yksimielisesti.</p> <p>Merkittiin pöytäkirjaan, että rakennuttajapäällikkö Ulla Palo-oja oli asiantuntijana läsnä pykälän käsittelyn ajan ja poistui kokouksesta klo 18.45.</p> <p>Merkittiin pöytäkirjaan, että Juho Palokangas oli poissa kokouksesta pykälän päätöksenteon jälkeen klo 18.45 - 18.47.</p>
Otteet	Osallisuusjaosto, sivistyslautakunta
Tiedoksi	Sarapiston-Kuokkalan asukasyhdistys, liikuntapäällikkö, rakennuttajainsinöörit, sivistysjohtaja, yhteisöpäällikkö